

Høringssvar fra Innherred Næringsforening:

Parkeringspolitikk for Levanger sentrum og parkeringsavgift fra 1.1.2025

Del I - Bakgrunn og forarbeid før høringssvar

Levanger formannskap la onsdag 25. september ut et nytt forslag til parkeringspolitikk på høring, med forslag om å innføre avgiftsbetaling for alle kommunalt eide parkeringsplasser i Levanger sentrum. Forslaget har to betydelige endringer fra dagens parkeringspolitikk, noe som har resultert i en aktiv debatt i det offentlige rom. Disse endringene kan oppsummeres som:

- *All tidsbegrenset gratisparkering i gateparkeringer foreslås erstattet med 30kr/time fra første time. Dagens ordning har gratis parkering fra 30 min til 3 timer avhengig av lokasjon.*
- *All parkering i Ytre sone, dvs bl.a. Trønderhallen, Nord Universitet, Løvåstomta mm foreslås erstattet med 15kr/time fra første time. Dagens ordning er tidsbegrenset men gratis.*

For å undersøke konsekvensene av den foreslåtte parkeringspolitikken har Innherred Næringsforening bl.a. tatt ansvar for å finne ut hvordan folk og næringsliv kan bli påvirket, og har:

- besøkt og hatt samtaler med næringsdrivende i 12 butikker og spisesteder i bykjernen
- gjennomført en spørreundersøkelse om parkeringspolitikk som samlet hele **1239 svar**.

Vårt høringssvar er derfor solid tuftet på viktige gruppers behov og ønsker. 1239 svar tilsvarer 12,5 av alle sysselsatte i kommunen eller 6,0% av alle innbyggere. Dette engasjementet viser hvor mye parkeringspolitikk betyr for innbyggerne, og at det er stor frustrasjon rundt de foreslåtte endringene og/eller mangel på bedre tilrettelegging.

Funn fra samtaler med næringsdrivende understreker at (kvalitativ analyse):

- byen på oppleves attraktiv slik at også utenbys kunder velger byen for handel og ærend.
- uten gratisparkering vil mye av kundegrunlaget forsvinne, kunder vil velge bort bykjernen.
- ansatte i byen må bli henvist til egne plasser slik at gateparkeringen har nok ledige plasser

Spørreundersøkelsen er gitt i sin helhet som vedlegg. Funnene representerer:

- 16-24 år (17%), 25-40 år (27%), 41-67 år (50%) og over 67 år (6%, 69 respondenter)
- som parkerer daglig (48%), ukentlig (28%) og månedlig (dvs sjeldnere enn ukentlig, 23%)
- som jobber på sykehuset/Nord (43%), bor utenfor men bruker sentrum (17%), er student (16%), jobber i kommune (9%), driver eller jobber i bedrift i sentrum (6%), beboer (6%).

De viktigste funnene fra undersøkelsen for beboere, besøkende, ansatte, næringsdrivende, studenter og andre (kvantitativ analyse), er:

Bekymring rundt rekrutteringssituasjonen til Sykehuset og NORD

- 290 av 492 respondenter (**59%**) som jobber på sykehuset eller NORD universitet er svært kritiske til prisnivået i ytre sone og **vurderer å flytte eller skifte jobb**.

Hva er viktigst når det gjelder parkering

- 792 av 1239 respondenter (64%) svarer at to timer gratisparkering er nødvendig, selv om tilgjengelighet faller noe. Kun 2% mener at gratis korttidsparkering er nødvendig.
- For jobbparkering er pris viktigst (53%), deretter tilgjengelighet (38%) og kort avstand (7%).
- For alle (jobb- og ærendsparkering) svarer 48% at gratis korttidsparkering og 47% at tilgjengelige plasser er viktigst.

Villighet til å registrere parkering i app eller automat

- De ansatte ved sykehuset eller NORD er mest positive til dette (80%, 415 av 516), mens 70% av alle 1239 respondentene er positive i større eller mindre grad.
- Hos den eldste aldergruppen (over 67 år) er det 35% som er negative, og 65% som er positive.
- Det er den yngste aldersgruppen (16-24 år) som har minst erfaring med registrering (kun 36%), men også størst lærevillighet (31%).

Handelslekkasje

- Gratis parkering (47%) og tilgjengelighet av parkering (35%) er de to største grunnene til at folk handler utenfor Levanger sentrum, mens handleopplevelsen/utvalg er på tredje (30%).
- Gratis gateparkering (korttid) er hovedbehovet for at folk skal besøke oftere/handle mer i Levanger sentrum, oppgitt av 768 av 1239 respondenter (62%), bedre kollektivtilbud er 9%.
- 243 av 370 respondenter (63%) som rapporterte at de er negative til digital registrering, velger bort bykjernen til fordel for steder med gratis parkering.
- 3 av 29 kommentarer oppgir korte åpningstider som grunn til å handle utenfor sentrum.

10 uvalgte av totalt 676 kommentarer, fra ansatte og studenter ved Sykehuset og NORD:

"Levanger kommune har stor mangel på helsepersonell og dere bidrar ikke til økt rekruttering ved å avgiftsbelegge parkeringsplassene."

"Hadde det vært bare menn som arbeidet ved sykehuset ville det helt sikkert vært langt flere parkeringsplasser enn det er i dag. Sykehusets ansatte er tilreisende fra et stort område, og det er vanskelig å bruke offentlige kommunikasjonsmidler, da det ikke er forenlig med vakt og turnusarbeid. Bygg parkeringshus for sykehuset ansatte."

"Vi som velger å bemanne sykehuset, med ugunstige arbeidstider, og ofte barn i annen kommune, har ikke mulighet til å ta buss eller tog. Vi har ikke en lønn som kan forsvare de prisene som kommunen foreslår for parkering. Da må man søke jobb en annen plass. Sykehuset ender antagelig opp med å ikke ha personell, som allerede er et stort problem allerede. (vi er fra Verdal, Leksdal, Vuku, Steinkjer, Inderøy, Hommelvik, Malvik...)"

"Et viktig poeng i denne sammenheng er rekruttering av fagfolk til sykehuset. Blir det for dyrt å være "bilpendler" (bor 3 mil unna) velges sykehuset bort som attraktiv arbeidsplass!"

"Jeg synes det er helt unødvendig å kreve betaling for parkering på sykehusets område av både ansatte og besøkende. Vi som jobber der er der og gjør en viktig samfunnsoppgave og mange, inkludert meg selv, pendler et godt stykke for å komme på jobb. Det er vanskelig nok å bemanne alle avdelinger på sykehuset om man ikke betaler på tusenvis i året for å få parkere."

"Det er fortvilt at ansatte ved sykehuset i flere år strever med å finne gratisplasser for oss som jobber. Vi har sein/tidligvakter og jobber ofte overtid. Vi står i en TØFF jobb og kunne vært tilgodesett med flere plasser nært sykehuset."

"Kommunens forslag bygger kun på en "bedriftskomunal" analyse og har ikke kalkulert inn de sosialøkonomiske aspekter ved de negative ringvirkninger som forslaget innebærer. Det er en politisk oppgave å se totaliteten og sammenhengen i denne saken!"

"Jeg bor på Frosta, og det finnes ikke et kollektivtilbud som gjør at jeg rekker jobben min i Levanger. Jeg er avhengig av bil, og det blir urimelig å måtte betale for å parkere på jobb."

"Betalingsgebyr på parkering kan føre til at studenter dropper forelesninger som ikke er obligatoriske da det fort blir dyrt for en student som er på skolen 8 timer hver dag. "

"Jeg anser Levanger som avhengig av studentene som kommer utenifra. Som student på nord er jeg helt avhengig bilpendling og gratis parkering ved universitetet og ellers i bykjernen. Med økte matpriser er det ikke overkommelig at jeg nå også skal måtte betale for parkering. Gratis parkering har vært en av de tingene jeg har verdsatt med skolen og Levanger."

Del II - Vårt høringssvar

Basert på innhentet informasjon leverer derfor Innherred Næringsforening følgende forslag til endringer i foreslått parkeringspolitikk:

Innfør tre takstsoner

- Gateparkering: alle parkeringsplasser i gateløp.
- Indre sone: Parkeringsareal i sentrum som ikke er nevnt i Ytre sone eller gateparkering.
- Ytre sone: Havna, Løvåstomta, Levanger ferjekai, Moan, Levanger videregående skole, Trønderhallen og Nord universitet.

Sone 1: Gateparkering

Problem: Gateparkeringen misbrukes av bl.a. ansatte i offentlig og privat sektor, kommunen erkjenner for lav kontrollkapasitet. Det er ofte vanskelig å finne ledig gateparkering.

Foreslått løsning: Behold 2 timers gratis parkering for alle gateløp. 50-60kr/t fra tredje time. Avgift fra 08 til 15.

Fordeler: 2 t gratis sikrer handel, ærend og en kaffekopp. Høy sats deretter hindrer misbruk og sikrer at de som skal parkere mer enn 3 timer heller vil parkere på P-plass i Indre eller Ytre sone.

Sone 2: Indre sone

Problem: Blir mindre brukt pga pris og pga at biler kan flyttes fra gate til gate for gratis parkering.

Foreslått løsning: 30kr/t men med maks dagsats på f.eks. 150kr (= 5t)

Fordeler: En maks dagsats for indre sone kombinert med godt tilbud for ansatte i ytre sone og høy avgift fra tredje time i gateparkeringen kan gjøre det lettere å fylle opp de sentrumsnære parkeringsarealene og frigjøre flere plasser i gateparkeringen.

Plasser som Sykehuset og Coop-kjelleren kan være i samme sone, men ha avvikende avgiftsperiode (Coop-kjelleren kan ha en time gratis som i dag).

Vurder løsning som dekker behov for beboere og næringsdrivende for å abonnere eller få behovsprøvd abonnement eller P-kort for Indre sone ved utvalgte gater/P-plasser (helst ikke gateparkering sørvest for torgaksen).

Sone 3: Ytre sone

Problem: Parkeringsplasser nært de store arbeidsplassene (f.eks. Løvåstomta, Moan og Røstad) blir fort fulle og ansatte må ofte parkere lenge før de skal på jobb for å sikre seg en plass, samtidig har de fleste P-plassene alltid vært gratis, og en endring til avgift kan føles tungt for svært mange.

Foreslått løsning: Behold første 3 timer gratis. Avgift fra kl 08 til 14. Sett makspris til 8-10 kr/t deretter, slik at maks dagspris blir symbolsk 24-30 kr. Tilby månedsabonnement for 350kr til ansatte/studenter. Om ikke gratis periode, så bør maksprisen settes til 3-5kr/t for ansatte og studenter, all ansatt/studentparkering ved NTNU er 5kr/t (m/forhåndsgodkjenning).

Fordeler: 3 timer gratis parkering sikrer tilgang til aktiviteter som trening og forelesninger. En max dagspris på 30kr eller månedsabonnement for 350kr kan være akseptabelt for ansatte og studenter med økt tilgjengelighet som oppside. En symbolsk avgift vil hindre misbruk og øke tilgjengelighet i forhold til i dag. Avgift til kun kl 14 er viktig for sykehuset da ansatte som kommer til vaktskifte kl 15 parkerer en god stund før dette. **Vi er bekymret for rekrutteringen til våre viktigste arbeidsplasser om nye, høye parkeringsavgifter skulle føre til at omdømme til vertskommunen Levanger faller.**

Hvis handelsområdet på Moan etterhvert vil innføre parkeringsavgift vil denne etter all sannsynlighet innebære noen timer gratis parkering før en evt lav sats per time. Vi anser det som fornuftig at de fleste parkeringsområdene i vår region etterstreber forholdsvis like ordninger, for å unngå konkurransevridning, og foreslår derfor denne modellen med 3 timer gratis deretter lav sats.

Digital registrering av parkering og gratis parkering

Problem: Mangel på digital registrering gjør håndhevingen mindre effektiv enn ønsket og det fører til mer misbruk/parkering utover tid. Selv om undersøkelsen viser at flertallet er positiv til bruk av app/billett, så sier 20% at de, hvis innført, vil velge bort bykjernen, dvs handelslekkasjen kan øke. *Foreslått løsning:* Jobb innovativt med teknologileverandørene for å finne en løsning for registrering av parkering som både kan implementere en gratis periode, og som sikrer at samlet gratisperiode ikke kan overskrides i samme døgn. Gjennomfør informasjonskampanjer og unngå bøtelegging i en overgangsperiode.

Om tekniske løsninger som nevnt over ikke er mulig, så anbefaler vi at gratis korttidsparkering videreføres uten digital registrering. For oss er gratis korttids gateparkering et viktig prinsipp.

Vi refererer også til følgende politiske vedtak ang parkeringspolitikk som støtter dette:

Kommunestyresak 66/2021 «Budsjett 2022 – Handlings- og økonomiplan 2022 – 2025»:
«*Evaluer parkeringspolitikken i sentrum med sikte på å finne løsninger som bedrer situasjonen for handelsnæringa.*»

Sak i plan- og utviklingskomiteen 39/2019 «Avgiftsparkering Løvsagtomta og Moafjæra Studentboligene»:
Komiteen ber om en total gjennomgang av hele parkeringssystemet i Levanger, - der det forutsettes at sentrum har områder med gratis parkering.»

Delmål 1 og 3 for Gatebruksplanen for Levanger:
" *Levanger by skal være attraktiv, levende og tilgjengelig.*"
" *Fornøyde beboere, besøkende og næringsdrivende.*"

Sluttord

Vi startet dette arbeidet for å bidra til at handels- og serveringsnæringen sin stemme skulle bli hørt, at deres rammevilkår forblir forutsigbare og at byen kunne få en parkeringspolicy som kanskje er mer optimal mht pris, tilgjengelighet og nærhet.

Men, da vi i dagene etter at lansering av spørreundersøkelsen så det enorme engasjementet og den store fortvilelsen hos studenter og de ansatte ved NORD og sykehuset, innså vi at det aller viktigste vi kan bidra til er at Levanger får en parkeringspolicy som sikrer rekrutteringsgrunnlaget til de største institusjonene vi har og som ikke skader byens omdømme som vertskommune.

Derfor prøver vi gjennom våre forslag å bidra til positive endringer i parkeringspolicyen. Hvordan parkeringspolicyen blir til slutt er kommunens avgjørelse. Gjennom vårt arbeid har vi iallfall gitt et unikt innblikk i hvordan parkering påvirker livene til svært mange som hele fellesskapet er utrolig avhengige av.

Med vennlig hilsen

Arild Klokkehaug
Næringspolitisk leder
Innherred Næringsforening
Dato 18. oktober 2024